

Okkara egnu fólk klár tá leitingin byrjar:

Kunnu útbúgva seg í Føroyum innan oljuboring

Tað eru ikki bert oljufeløgini, sum eru við at gera seg til-reiðar at fara undir eina oljuleiting við Føroyar. Eisini føroyska skúlaverkið er av álvara farið undir fyrireikingarnar at útbúgva føroyskar oljuarbeiðarar, sum skulu vera tøkir, tá startskotið til leitingina fer av.

JAN MÜLLER

Tann 19. oktober byrjar grundskeið í boring á Skúlaheiminum við Marknagilsvegin. Hetta er fyrsta av sínum slag í Føroyum.

Tað er Oljuútbúgvingarsamtakið, ið stendur fyri skeiðnum. Hetta er eitt samtak millum Tekniska Skúlan í Havn, Tekniska Skúlan í Klaksvík, Maskinmeistaraskúlan, Føroya Sjómansskúla og Undirvísingar- og Mentamálastýrið. Samtakið hevur til endamálið at stíla fyri útbúgvingum, sum geva førleika hjá skeiðluttakarum at arbeiða innan oljuvinnuna.

Ikki kann sigast annað enn, at tað hevur verið arbeiðið væl og skjótt frá skúlamyndugleikunum her á landi. Tað er ikki so langt síðani, at samband varð knýtt millum tekniskar skúlar her heima og Stavanger Maritime Videregående Skole í Stavanger. Skjóttil varð við hesum settur á eitt samstarv, sum nú er við at bera ávøkstur.

Endamálið hjá føroyskum myndugleikum hevur alla tíðina verið at fáa útbúgvið okkara egna lærarar, soleiðis at føroyingar, sum vilja fáa sær útbúgving í oljuvinnuni, kunnu sleppa undan at fara av landinum.

Tí varð avrátt, at fimt lærarar frá teknisku skúlanum, maskinskúlanum og sjóvinnuskúlanum skuldu fara til Noregs á skeið, sum so aftur kundi geva teimum førleika at halda skeið í boring í Føroyum. Skeiðið varð sera vælýdnað, og nú er málið so búgvið at fara víðari við, og fyrsta bori-skeið verður í Føroyum í næsta mánað. Talan er um eitt 7 vikur langt skeið, sum skal geva luttakarum førleika til at kunna arbeiða á einum bori-palli.

Fjarundirvísing

Sum nakað heilt nýtt í føroyskari undirvísing sum heild er ætlanin at brúka fjarundirvísing umvegis sjónvarp. Tilsamans 30 av teimum 228 undirvísingartímum verður fjarundirvísing úr Noregi. Henda undirvísing skal fara fram á gomlu telegrafstöðini.

Norska oljufelagið Stat-oil, sum í fleiri førum hevur verið við til at stuðla undir og figgjar samstarv á útbúgvingarøkinum millum føroyskar og norskar útbúgvingar- og granskingarstovnar sum partur av AMG-oljusamtakinum, stendur fyri kostnaðinum av fjarundirvísingini. Haraftrat hevur Stavanger Maritime Skole boðið sær til at standa fyri próvtøkunum.

Pláss er fyri tilsamans 20 luttakarum á hesum fyrsta bori-skeiðnum. Grundskeið í boring er eitt skeið, sum gevur luttakarum ástøðiliga upplýringar innan bori-tøkni, men samstundis gevur tað eisini almenna kunning um fleiri øki innan oljuvinnuna. Hóast skeiðið ikki í fyrstu atlugu gevur endaliga førleika til arbeiði innan boring, so er tað ein góður máti at ognar sær grundleggjandi kunneika um boring, um ein ætlar sær at arbeiða á bori-palli. Tað gevur so førleika til at arbeiða sum tornarbeiðari ella bori-deksarbeiðari.

Skeiðið, saman við verkligari upplýring á bori-palli, gevur grundarlag fyri framhaldandi útbúgving innan boring til eitt nú borara ella bori-meistarar. Tilíkar útbúgvingar kunnu t.d. takast á faks skúla í Noregi.

Eingi formlig krøv eru til forkunneika fyri tann, sum tekna seg til skeiðið, men tað er ein fyrimunur, um skeiðluttakarinn hevur arbeiðsroyndir innan t.d. mekanisk fak.

Innskriving til Grund-skeið í boring fer fram hjá Sjúrói Guðjónson, á Føroya Handilsskúla. Kostnaðurin er 10.000 kr.

Hvat víðvíkur arbeiðsmøguleikum eftir lokið skeið hevur Oljuútbúgvingarsamtakið verið í samband við serliga norsk feløg. Klaus Reistrup frá undirvísingamálastýrinum og sum hevur tikið nógv við útbúgvingarspurningar við atlit til eina oljuvinnu sigur við Sosialin, at tað ber ikki til beinleiðis at ávísar arbeiði, men Oljuútbúgvingarsamtakið vil fegjið hjálpa við at útvega samband til ymisk feløg innan oljuvinn-

una, sum hava sýnt áhuga fyri at taka føroyingar í arbeiði.

Óvissa um trygdina

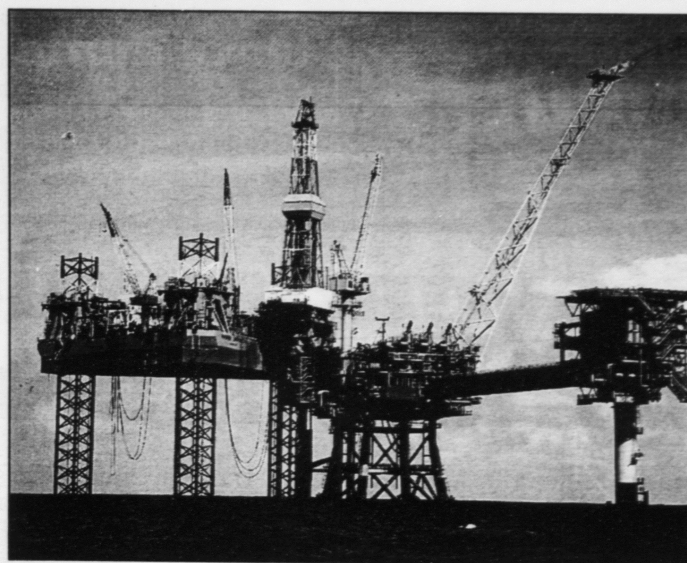
Ein spurningur, sum tó enn hongur í leysari luft er, hvussu verður við tí trygdarskeiði, sum allir oljuarbeiðarar skulu hava. Fyri at kunna arbeiða umborð á einum oljubori-palli, so skal man hava verið á einum trygdarskeiði.

Sosíalurin skilur, at tað enn ikki er móguleiki at taka slíkt skeið í Føroyum, hóast tað nú í fleiri ár hevur verið strógt á myndugleikarnar at fáa sett upp eina trygdarmiðstøð, sum tekur sær av hesum, eisini fyri teir, sum ætla sær at sigla.

Blaðið skilur, at hetta er ikki sørt av einum stríðsmáli. Semja er ikki um, hvør landsstýrismaður umsitur hetta, og hvar ein slík trygdarmiðstøð skal vera. Higartil hava eitt nú sjómenn og brandmenn verið á skeiði við Air og eisini í Klaksvík. Fyri at kunna fáa arbeiðsloysi í oljuvinnuni, kreyst meira enn tað hesi plássini í dag kunnu bjóða. Í løtuni sær heldur ikki mætari út, enn at málið um trygdarmiðstøð er málsøki hjá trimum landsstýrismonnum, Signar á Brúnni, Eyðun Elltø og John Petersen.

Hóast eitt projekt hevur verið til viðgerðar í undanfarna landsstýrinum, so hevur enn eingin kunnað skorið íggjøgnum í málinum. Eina tíð hevði Eilíf Samuelsen, landsstýrismaður málið um hendi, seinni varð tað so í hondunum á Sámal Petur í Grund, landsstýrismanni. Eitt uppskot hevur verið at útbýggja støðina við Áir til at lúka øll krøv til trygdina, eisini í sambandi við eina komandi oljuvinnu. Spurningurin um eina trygdarmiðstøð hevur eisini alstóran áhuga fyri oljufeløgini, tí skulu hesi taka føroyingar í arbeiði, so mugu teir hava verið á trygdarskeiði.

Møguleikin í dag er so at fara til Noregs at taka hesi skeið, og tað er greitt, at kemur ikki gongd á hetta

málið, so mugu teir føroyingar, sum í desember hava lokið grundskeið í boring, av landinum fyri at taka eitt trygdarskeið. Tað fer at kosta ikki so lítið. Og tá er grundtáknin við at útbúgva seg í Føroyum ikki so heilunlongur.

Spurningurin liggur nú hjá myndugleikunum um at taka eina avgerð um, hvar

ein slík trygdarmiðstøð skal liggja. Tað hevur longu verið frammi, at oljufeløg eru sinnad til at vera við til at sponsora eina slíka trygdarmiðstøð, nú trygdin stendur so frammaliga hjá teimum. Í hesum sambandi eigur eisini at verða nevnt, at nú fleiri oljupallar skulu hoggast upp, er móguleiki at ognar sær útgærd, sum kann

brúkast nettup á einum trygdardepli.

Bólturin tykist í løtuni at liggja hjá ikki færri enn trimum landsstýrismonnum. At føroyingar nú fara undir skeið í sambandi við eina komandi oljuvinnu og vit ikki hava tikið støðu til, hvat vit vilja á trygdarøkinum, er óhaldbart fyri allar partar.

Karsten Hansen, figgjarmálaráðharri:

Kolvetnisskatt fyri tingið í ár

JAN MÜLLER

Nú figgjarmálaráðharrin fingið eitt annað stórt mál á arbeiðsborði sítt í glasbygninginum á Argjum. Tað er eitt útkast til eina føroyska kolvetnisskattalóg. Fólk frá skattamyndugleikunum, oljufyrirsitingini, Oljuaráðleggingarnevndini og figgjarmálastýrinum hava arbeiðt við hesum máli nú í fleiri ár. Men tað er serstakliga hetta seinasta árið, at ferð er komið á málið.

Ein týðandi partur av fyrirreikingini hevur verið at vitja onnur lond, sum hava slíka lóggevu, eitt nú Noreg, Danmark og Bretland fyri bert at nevna nøkur.

Útkastið, sum nú er liðugt, fevnir fyrst og fremst um tann vanliga partin tvs. partafelagsskatt ol. Enn er ikki stóða tikið til serstaksskatt av ymsum slag - og í hvønn mun slíkur skattur fer at verða brúktur.

Karsten Hansen, figgjarmálaráðharri hevði herfyri fund við bólkinn, sum arbeiðir við kolvetnisskattalógini og er hann væl nøgdur við tað arbeiði, sum er gjørt higartil.

Hann dylur ikki, fyri, at

her er talan um eina fyri Føroyar sera týðningarmikla lóggevu, tí hon skal tryggja okkum okkara rímuliga part av inntøkunum frá eini komandi oljuvinnu samfittis sum hon skal gera tað áhugavert fyri oljufeløgini at arbeiða her. Kynstrið er at fáa hesi bæði at ganga upp.

Hvat víðvíkur móguleikum serskattum, so er tað nakað, sum tingið skal taka støðu til. Í hesum sambandi verður sjálvandi eisini hugt eftir, hvussu aðrir hava borið seg at, men figgjarmálaráðharrin vil ikki her og nú siga, hvar vit koma at liggja. Tað veldist um so nógv. M.a. hevur marknatráttin við Bretland eisini ávirkar á hesa avgerðina.

-Eg vóni vit kunnu fáa all hetta avgreitt nú í vetur ella í seinasta lagi í vár. Karsten Hansen sigur, at tað eisini er ein spurningur, hvussu vit frægað stýra øllum útviklinginum, og her eru nógvir spurningar at taka støðu til, ikki minst tá talan er um skattning.

Hann sigur, at oljufeløgini skjótt mugu fáa at vita, hvat tey eru upp í móti, tá talan er um skattalóggevu ol. Uppá fyrirspurning um ikki lágu oljuprísir, gera tað

trupult hjá okkum at seta hørd krøv sigur figgjarmálaráðharrin, at hetta nýtist ikki at vera so. Kanska júst tann lági oljuprísurin gevur eina nógv meiri realistiska mynd av vinnuni sum heild.

Karsten Hansen var herfyri á fundi saman við teimum norðurlendsku figgjarmálaráðharrum, og tá tosaði hann m.a. við norska starvsbróðurin, sum helt fyri, at føroyingar eiga at vera sera varnir, tá talan er um at fara í gongd við eina oljuvinnu. Tað ber t.d. ikki úttan víðari til at samanbera við eitt nú norsk víðurskipti, tí vinnan har longu hevur hava tíð til at festa rót.

-Vit mugu undir øllum umstøðum vita, hvat tað er vit gera sigur landsstýrismáðurin í figgjarmálinum, sum millum tilfarið á borið sínum eisini hevur áhugaverdar upplýsingar um, hvussu aðrir eitt nú myndugleikarnir í Alaska spara upp pengar, tá oljuvinnan byrjar at geva nakað av sær. -Í Alaska festi eg meg serstakliga í tann permanenta grunnin, sum stóru partur av oljupengunum endar í. Tað er nakað vit skulu hyggja at í framtíðini.